

Företagsbeskattning

7.1 Inledning

Syftet med detta kapitel är att ge en samlad bild av området företagsbeskattning, eller inkomst av näringsverksamhet som är den skattemässiga termen. Dessutom ges en övergripande beskrivning av den svenska företagsstrukturen.

Den statliga inkomstskatten för juridiska personer, populärt kallad bolagsskatten, hänförs till skatt på kapital och beskrivs översiktligt även i kapitel 5. Övriga skatter på inkomster av näringsverksamhet är hänförliga till skatt på arbete. Uppgifter om dessa skatter finns även i kapitel 4.

Under årens lopp har företagsbeskattningen genomgått ett antal förändringar vad gäller företagens möjligheter att själva reglera sitt skattemässiga resultat genom att göra olika typer av reserveringar. I och med skattereformen 1990/91 renodlades företagsbeskattningen så till vida att ett flertal reserveringsmöjligheter ändrades eller togs bort samtidigt som skattesatsen för bolag sänktes (se vidare avsnitt 7.4.1). För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag varierar skattesatsen beroende på den enskilde individens kommunalskatt och övriga inkomster. Detta behandlas närmare i kapitel 4. Expansionsmedel beskrivs närmare i avsnitt 7.5.3 och räntefördelning i avsnitt 7.5.4.

7.2 Grundläggande principer

7.2.1 Det bokföringsmässiga resultatet utgångspunkten

En grundläggande princip inom företagsbeskattningen är att det skattemässiga resultatet utgår ifrån företagens bokföringsmässiga resultat. Detta resultat utgör utgångspunkten för beskattningen och resultaten påverkas endast av vissa skattemässiga justeringar. Ytterligare en koppling mellan beskattning och redovisning är det krav som finns att vissa skattemässiga reserveringar endast godtas om avsättningen har gjorts i räkenskaperna.

Den ursprungliga reserveringsmöjligheten som fanns efter skattereformen, skatteutjämningsreserven, även kallad SURV, togs bort från och med 1995 års taxering och ersattes med periodiseringsfonder (se vidare avsnitten 7.4.6 och 7.5.5).

En annan princip som upprätthålls inom företagsbeskattningen är att den i möjligaste mån ska vara neutral i förhållande till den företagsform som verksamheten bedrivs i.

7.2.2 Kvittning och rullning

Förlustutjämning sker i ett rullande system som innebär att underskott i en förvärvskälla inom inkomstslaget näringsverksamhet får dras av vid beräkningen av inkomsten av samma förvärvskälla närmast följande beskattningsår. All inkomst av näringsverksamhet som bedrivs av en skattskyldig hänförs med några få undantag till en enda förvärvskälla. Kvittningssystemet innebär att underskottsavdrag rullas vidare från ett beskattningsår till nästa till dess full kvittning uppnåtts. Det underskott som fastställs vid en taxering kan på så sätt bestå av ackumulerade underskott från flera beskattningsår, samtidigt som ett redovisat överskott kan ha reducerats av tidigare års underskott. Nedan ges ett exempel på hur ett underskott rullas vidare till dess ett överskott uppstår.

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Verksamhetens resultat					
aktuellt år	-100	-50	50	200	300
Inrullat underskott	-	-100	-150	-100	-
Redovisat (ackumulerat) underskott	-100	-150	-100	-	-
Redovisat överskott	-	-	-	100	300

År 1 uppstår ett underskott på 100 i förvärvskällan. Detta underskott rullas vidare till år 2. Även år 2 medför ett underskott på 50. Det ackumulerade underskottet om 150 rullas vidare till år 3. År 3 uppstår ett

överskott på 50 som får kvittas mot tidigare års underskott. Det återstående underskottet om 100 rullas vidare till år 4. År 4 ger verksamheten ett överskott på 200. Detta överskott får kvittas mot det inrullande underskottet, vilket innebär att det skattemässiga resultatet uppgår till 100 samtidigt som tidigare års förluster utjämnats. År 5 redovisas ett överskott på 300 som inte påverkas av tidigare års resultat.

Det finns vissa undantag från regeln om att underskott endast får kvittas mot överskott inom samma förvärvskälla. Ett av dessa undantag är nystartad verksamhet, där underskott de fem första åren får kvittas mot tjänsteinkomster. Ett annat undantag är underskott av konstnärlig och litterär verksamhet som också får kvittas

mot tjänsteinkomster. Ingen tidsbegränning gäller dock för kvittning av underskott i sådan verksamhet. Underskott som finns kvar när en förvärvskälla upphör behandlas som en realisationsförlust, vilken får kvittas mot andra kapitalinkomster.

7.3 Företagsstrukturen i Sverige

7.3.1 Företagens storlek

För att närmare beskriva svensk företagsstruktur och dess sammansättning görs en indelning av företag efter antalet anställda. I 7.1 Tabell ingår samtliga aktiva fysiska och juridiska personer, uppdelade efter antal anställda.

7.1 Tabell

Antal företag fördelade efter storlek (antalet anställda), 1997-2003

Number of enterprises according to size (number of employees), 1997-2003

Antal anställda Number of employees	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	
							Antal Number	Andel Share
0	596 304	607 639	588 720	601 522	613 428	628 033	641 820	74,93%
1-4	134 221	140 368	144 829	146 498	147 783	145 792	146 049	17,05%
5-9	30 551	31 309	31 773	33 058	33 435	33 558	33 748	3,94%
10-19	15 656	16 105	16 587	17 469	17 768	17 811	17 934	2,09%
20-49	8 899	9 075	9 462	10 010	10 409	10 646	10 522	1,23%
50-99	2 788	2 834	2 878	3 002	3 175	3 210	3 156	0,37%
100-199	1 319	1 332	1 377	1 432	1 495	1 527	1 513	0,18%
200-499	847	857	882	911	895	935	913	0,11%
500-	800	818	830	831	863	846	862	0,10%
Summa (Total)	791 385	810 337	797 338	814 733	829 251	842 358	856 517	100,00%

Anm: Tabellen avser aktiva företag. Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare.

Källa: Statistiska centralbyrån, statistikdatabasen för näringsverksamhet

Det svenska näringslivet domineras av små företag. 92 procent av alla företag har mindre än fem anställda och endast 0,1 procent av företagen har mer än 500 anställda. Av den totala arbetskraften i företag som bedriver affärsmässig verksamhet är dock 54 procent anställda i företag med minst 500 anställda, 13 procent är anställda i företag med mellan 100 och 499 anställda medan 33 procent arbetar i företag med mellan 1 och 99 anställda. Andelen anställda i de största företagen har trots det minskat under den senaste tioårsperi-

oden. 1994 arbetade 58 procent i företag med minst 500 anställda och 30 procent i företag med mellan 1 och 99 anställda.¹

7.3.2 Internationella företag och hemmamarknadsföretag

Företag i Sverige kan antingen räknas som hemmamarknadsföretag eller som internationella företag. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) övertog 2001 statistikansvaret för området internationella företag av NUTEK. Av myndigheternas strukturstudier av näringslivet i Sverige

¹ Beräkning efter uppgifter ur Statistiska centralbyråns statistikdatabas för näringsverksamhet.

framgår att endast 2,7 procent av företagen i Sverige kan räknas som internationella². Den genomsnittliga storleken hos de internationella företagen är dock större än hos hemmamarknadsföretagen. Exempelvis är 78 procent av samtliga företag med mer än 250 anställda i Sverige att räkna som internationella. Det medför att de internationella företagens andel av samtliga anställda i näringslivet uppgår till 47 procent. Nästan två tredjedelar av de internationella företagen är svenskägda och drygt en tredjedel utlandsägda³.

På grund av skillnader i beräkningssätt är det svårt att jämföra andelen internationella företag över tiden. Man kan dock konstatera att de utlandsägda internationella företagen har ökat snabbare i antal mellan 1999 och 2000 än motsvarande svenskägda företag, en ökning med 30 procent för de utlandsägda jämfört med 7 procent för de svenskägda. Utslaget på

en fyraårsperiod så blir dock skillnaden i ökningstakt betydligt mindre, en ökning med 67 procent för de utlandsägda jämfört med 59 procent för de svenskägda. Tittar man på antalet anställda i de internationella företagen är skillnaden i ökningstakt mellan de svenskägda och de utlandsägda betydligt större. Antalet anställda i svenskägda internationella företag har mellan 1999 och 2000 minskat med 5 procent och antalet anställda i utlandsägda företag har under samma tid ökat med 12 procent. Mellan 1996 och 2000 har antalet anställda i svenskägda internationella företag ökat med 4 procent, vilket kan jämföras med 56 procent för antalet anställda i utlandsägda företag.

De internationella företagen stod 2000 för 54 procent av näringslivets totala omsättning i Sverige och för 92 procent av den totala exporten från Sverige.⁴

7.2 Tabell

Näringslivet fördelat på internationella företag och hemmamarknadsföretag 1996, 1999 och 2000

Total business sector by international enterprises and domestic enterprises 1996, 1999 and 2000

	1996		1999		2000	
	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share
Antal företag (Number of enterprises)						
Näringslivet totalt (Total business sector)	265 803	100,0	501 061	100,0	526 816	100,0
Internationella företag (International enterprises)	8 912	3,4	12 635	2,5	14 434	2,7
därav svenska (of which Swedish owned)	5 841	2,2	8 681	1,7	9 297	1,8
därav utlandsägda (of which foreign owned)	3 071	1,2	3 954	0,8	5 137	1,0
Hemmamarknadsföretag (Domestic enterprises)	256 891	96,6	488 426	97,5	512 382	97,3
Antal anställda (Number of employees)						
Anställda i näringslivet totalt (Employees in total business sector)	1 899 022	100,0	2 171 485	100,0	2 256 843	100,0
Anställda i internationella företag (Employees in international enterprises)	880 496	46,4	1 029 149	47,4	1 048 770	46,5
därav svenska (of which Swedish owned)	617 201	32,5	663 525	30,6	639 102	28,3
därav utlandsägda (of which foreign owned)	263 295	13,9	365 624	16,8	409 668	18,2
Anställda i hemmamarknadsföretag (Employees in domestic enterprises)	1 018 526	53,6	1 142 336	52,6	1 208 073	53,5

Anm: Internationella företag är sådana företag som har bolag i minst två länder. Ett företag definieras som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Alla företag som inte definierats som utlandsägda räknas som svenskägda företag. Hemmamarknadsföretag består av svenskägda företag utan dotterbolag i utlandet. Med näringslivet avses i den här tabellen alla företag exklusive finansiella företag som har tillstånd av Finansinspektionen att bedriva finansiell verksamhet. Avseende 1996 ingår dock inte enskilda näringsidkare, vilket förklarar den stora skillnaden i antal företag mellan 1996 och 1999

Källa: 1996: NUTEK, Strukturstudie i näringslivet 1996, Nv 16 SM 9901; 1999: ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 1999, S2002:002 samt ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 2000, S2003:002

² I NUTEKs och ITPS undersökningar räknas företag som har bolag i minst två länder som internationella företag.

³ Ett företag räknas som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Internationella företag som inte är utlandsägda räknas som svenskägda företag.

⁴ ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 2000, S2003:002

7.3.3 Olika företagsformer

Näringsverksamhet kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. Inkomst av näringsverksamhet beskattas på olika sätt beroende på om den skattskyldige är fysisk person, dödsbo eller juridisk person. All verksamhet som bedrivs av juridiska personer hänförs till inkomst av näringsverksamhet och den juridiska personen är skattesubjekt och beskattas själv för inkomsten. Beträffande handelsbolag, kommanditbolag och Europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), som civilrättsligt är juridiska personer, är det dock delägarna i bolaget som beskattas för näringsverksamhetens resultat. EEIG är en företagsform inom Europeiska unionen (EU). En EEIG kan närmast liknas vid ett handelsbolag över nationsgränserna. Näringsverksamhet bedriven av fysisk person, även kallad enskild näringsverk-

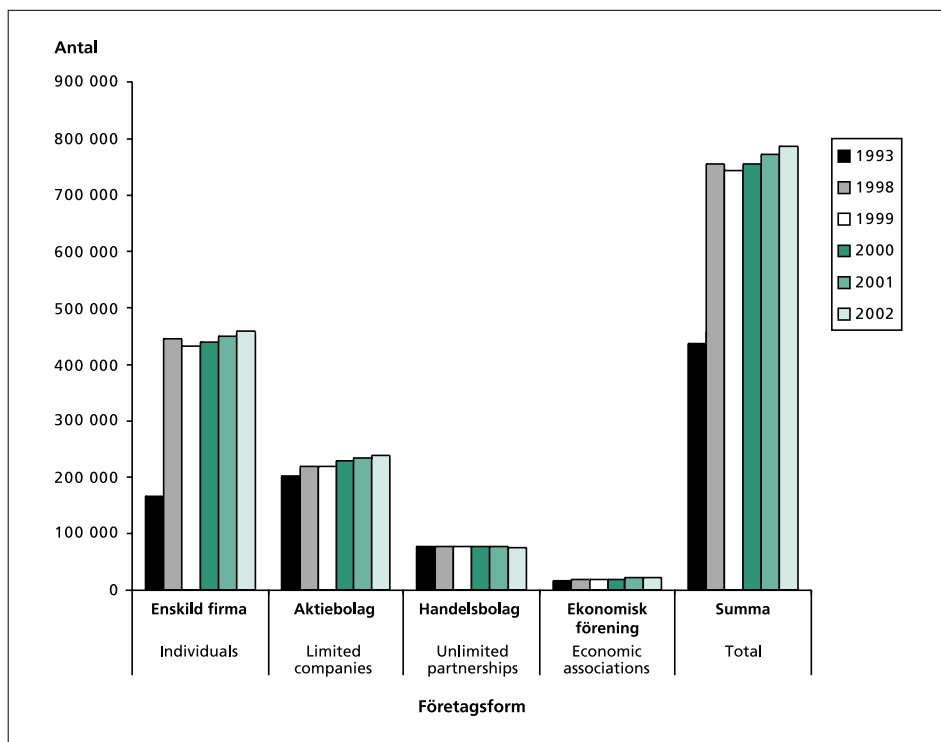
samhet eller enskild firma, innebär att verksamheten bedrivs av fysisk person i eget namn. Den fysiska personen är skattesubjekt för den enskilda näringsverksamheten och redovisar dess inkomster tillsammans med sina övriga inkomster.

De vanligast förekommande företagsformerna i Sverige är enskild firma, aktiebolag, handelsbolag och ekonomisk förening.

Såsom framgår av 7.3 Diagram är de enskilda firmorna och aktiebolagen de klart dominerande företagsformerna, sett till antalet företag. Antalet aktiva företag⁵ har varit relativt konstant de senaste åren. Den stora ökningen av antalet företag som bedrivs som enskild näringsverksamhet beror till övervägande del på att nya regler för registrering för mervärdesskatt infördes 1997⁶. Det exakta antalet företag finns i tabellbilagan (7.20 Tabell).

7.3 Diagram

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993, 1998-2002
Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993, 1998-2002

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet enskilda firmor mellan 1993 och 1997 beror på att skattskyldiga före 1997 endast momsregistrerades om särskild momsdeklaration lämnades. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (7.20 Tabell).

Källa: Statistiska centralbyrån, centrala företags- och arbetsställeregistret

⁵ Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare.

⁶ Före 1997 momsregistrerades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

7.4 Tabell

Total omsättning per företagsform 1999-2003 enligt lämnade momsdeklarationer, mdkr och procent

Total turnover per legal form of enterprise 1999-2003 on the basis of VAT tax returns, BSEK and percent

Företagsform Legal form	1999		2000		2001		2002		2003	
	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share
Enskild näringsverksamhet (Individuals)	59,1	1,3	87,4	1,8	91,2	1,7	94,8	1,8	95,9	1,8
Aktiebolag (Limited companies)	3 952,1	89,3	4 384,7	88,0	4 663,5	88,6	4 751,0	88,6	4 763,2	88,3
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	87,4	2,0	115,1	2,3	109,8	2,1	109,7	2,0	108,2	2,0
Ekonomisk föreningar (Economic associations)	103,5	2,3	99,9	2,0	91,3	1,7	101,4	1,9	113,9	2,1
Övriga (Other)	222,1	5,0	295,9	5,9	309,7	5,9	305,3	5,7	313,9	5,8
Summa (Total)	4 424,3	100,0	4 982,9	100,0	5 265,5	100,0	5 362,2	100,0	5 395,1	100,0

Anm: Omsättningen har beräknats utifrån uppgifter i lämnade momsdeklarationer. Det innebär en viss underskattning för enskild näringsverksamhet, eftersom momsen vid en omsättning under en miljon kronor redovisas i inkomstdeklarationen.

Källa: Statistiska centralbyrån

Vad gäller ekonomisk aktivitet är aktiebolagen helt dominerande och svarar för närmare 90 procent av den totala omsättningen inom området näringsverksamhet. Enskild näringsverksamhet, handelsbolag och ekonomiska föreningar svarar tillsammans för mindre än sex procent av omsättningen.

7.4 Juridiska personers skatt

7.4.1 Förändringar vid skattereformen

I samband med skattereformen 1990-1991 genomfördes en omfattande förändring av bolagsbeskattningen. Före skattereformen var skattesatsen 52 procent. Samtidigt var möjligheterna till s.k. skattemässiga reserveringar generösa, bl.a. i form av lagernedskrivning och avsättning till resultatutjämningsfond. Utöver bolagsskatten betalade större bolag även en särskild vinstdelningsskatt, vilken uppgick till 20 procent av ett underlag beräknat på särskilt sätt. Bolagsskattesatsen sänktes 1991 till 30 procent, samtidigt som rätten till lagernedskrivning och andra resultatreglerande åtgärder slopades. Vid samma tidpunkt togs även vinstdelningsskatten bort. Skattesatsen sänktes 1995 till den nuvarande nivån, 28 procent.

7.4.2 Dubbelbeskattning

Med ekonomisk dubbelbeskattning menar man att ett bolag (eller en ekonomisk för-

ening) först ska betala skatt för sin vinst. Därefter ska aktie- eller andelsägarna betala skatt på den vinstutdelning som företaget lämnar. Eftersom företag inte får göra avdrag för vinstutdelningen uppkommer dubbelbeskattning. Vid 1995 års taxering var dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar i princip avskaffad. Dubbelbeskattningen infördes åter fr.o.m. den 1 januari 1995. Olika invändningar har under årens lopp riktats mot systemet med dubbelbeskattning, och i vissa delar har dessa lett till att regler införts för att lindra effekten av dubbelbeskattningen. Praktiskt sett innebär dubbelbeskattningen att en bolagsvinst beskattas med 50 procent skatt. Först beskattas hela vinsten med 28 procent bolagsskatt hos bolaget, resterande 72 procent kan delas ut och beskattas då med 30 procent kapitalskatt hos mottagaren (om denne är en fysisk person). Den totala skatten på t.ex. 100 kr blir därmed 49,60 kr ($28 + 0,3 * 72$).

7.4.3 Skatten för juridiska personer 91 miljarder kronor år 2002

Den totala skatt som debiteras aktiebolag och andra juridiska personer i samband med inkomsttaxeringen uppgick vid 2003 års taxering till 90,7 miljarder kronor. Detta motsvarar en minskning med 6,8 miljarder kronor jämfört med året innan. Av den samlade debiterade skatten svarar statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för 43,9 miljard-

der kronor, vilket motsvarar cirka 48 procent. Bolagsskatten minskade mellan 2000 och 2001 med 28 procent. Större delen av den minskningen berodde på att bolagsskatten pga händelser av engångskaraktär var rekordhög år 2000. Även mellan 2001 och 2002 har dock bolagsskatten minskat, om än lite mindre. Minskningen uppgick det här året till 8,2 miljarder kronor eller 16 procent. Den här minskningen beror dock huvudsakligen på försvagade företagsvinster.

Avkastningsskatten, som betalas av försäkringsbolag och pensionssparinstitut (se kapitel 5), minskade mellan 2001 och 2002 med 1,5 miljarder kronor eller 10 procent, och är nu på samma nivå som år 2000. Underlaget för avkastningsskatt är en schablonberäknad avkastning, som bestäms av livförsäkringsföretagens förmögenhet vid ingången av inkomståret och nivån på statslåneräntan under året före inkomståret. Minskningen av avkastnings-

skatten mellan 1996 och 1999 förklaras av att både livbolagens tillgångar och statslåneräntan sjunkit kontinuerligt. Ökningen av avkastningsskatten mellan 1999 och 2000 beror framför allt på att tillgångarna hos livförsäkringsföretagen till följd av höga börskurser ökat vid utgången av 1999. Den fortsatta ökningen under 2001 beror huvudsakligen på ökad statslåneränta och det senaste årets minskning beror huvudsakligen på att statslåneräntan åter sjunkit.

Den särskilda löneskatten, som företagen betalar på avsättningar till de anställdas pensioner, ökade med 2,1 miljarder kronor mellan de två senaste åren. Eftersom skattesatsen varit oförändrad mellan 2001 och 2002 beror ökningen på ökade avsättningar för anställdas pensioner.

Den skattereduktion för ROT-avdrag, som man kunnat få då man anlitar någon för att reparera, bygga om eller bygga till sitt hus avskaffades i mars 1999.

7.5 Tabell

Översikt av skatteutfallet för juridiska personer 1994, 1998-2002, mdkr Overview of taxes for legal entities 1994, 1998-2002, BSEK

	1994	1998	1999	2000	2001	2002	Förändring 01-02	
							mdkr BSEK	%
Statlig inkomstskatt (<i>Central government income tax</i>)	36,8	45,8	53,5	72,5	52,1	43,9	-8,2	-15,7
Avkastningsskatt (<i>Yield tax</i>)	6,3	11,9	10,7	13	14,6	13	-1,5	-10,4
Särskild löneskatt på pensionskostnader (<i>Special tax on pension costs</i>)	5,4	11,2	13,7	16,4	19,6	21,8	+2,1	+10,9
Fastighetsskatt (<i>Real estate tax</i>)	4,2	11,5	10,1	9,9	9,1	10,1	+1,0	+10,5
Moms, netto (<i>VAT, net</i>)	0,2	1,8	1,9	1,9	1,8	1,7	-0,1	-7,0
ROT-avdrag (<i>Special tax reduction for housing improvements</i>)	-1,5	-1,4	-0,6	0	0	0	0	0
Övrigt (<i>Other</i>)	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	-0,1	-4,3
Summa (Total)	51,5	80,9	89,4	113,9	97,4	90,7	-6,8	-7,0

Källa: Skatteverkets debiteringsstatistik

Aktiebolagen svarar för 67 procent av den totala skatten

Av de juridiska personernas totala skatt svarar aktiebolagen för den största delen, 67 procent. Tillsammans med banker och försäkringsbolag står aktiebolagen för 86 procent av skatteinkomsterna. Avkastningsskatten betalas till största delen av

försäkringsföretagen, medan den särskilda löneskatten till stor del betalas av aktiebolagen samt av myndigheter och andra offentliga organisationer, dvs. stora arbetsgivare. De totala inkomsterna av fastighetsskatt härrör i huvudsak från aktiebolag och bostadsrättsföreningar.

7.6 Tabell

Juridiska personers skatt fördelad efter juridisk form i procent, 2002, mnkr

Legal entities' tax by legal form in percent 2002, MSEK

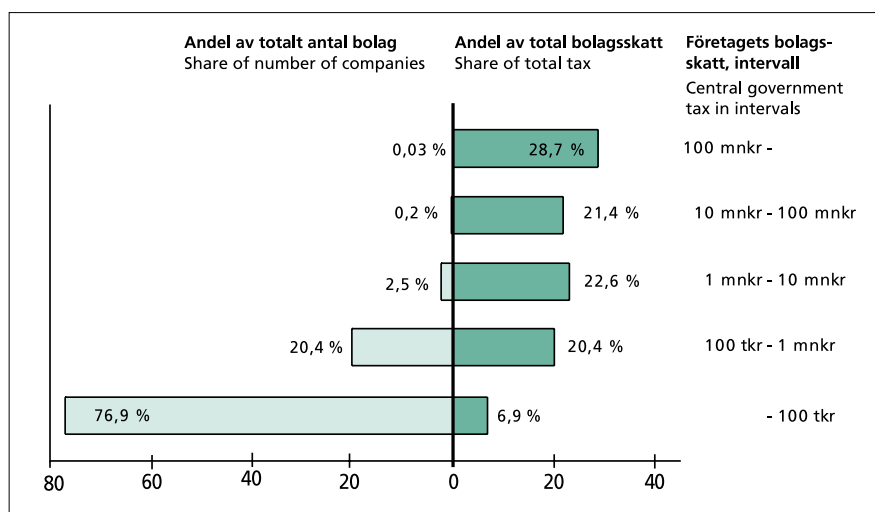
Juridisk form	Antal	Statlig inkomstskatt	Avkastningskatt	Särskild löneskatt på pensionskostnader	Fastighets-skatt	Moms, netto	Förmögenhetskatt	Slutlig skatt	Andel av slutlig skatt
Legal form	Number of entities	Central government income tax	Yield tax	Special tax	Real estate tax	VAT, net	Wealth tax	Total tax	Share of total tax
Aktiebolag (Limited companies)	282 397	37 169	494	15 448	6 289	1 612	0	61 006	67,4
Bankaktiebolag och sparbanker (Bank companies and savings banks)	141	4 248	57	608	36	517		4 950	5,5
Försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag (Insurance companies)	392	225	10 721	264	336	828		11 546	12,8
Ekonomiska föreningar (Economic associations)	10 625	265	9	169	84	14		541	0,6
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	124 274	0	1	131	1 091	0	0	1 223	1,4
Utländska juridiska personer (Foreign legal entities)	1 565	282	142	77	17	1		519	0,6
Bostadsrätts- och samfällighetsföreningar (Tenant-owners' associations etc)	23 053	613		4	1 735	51		2 398	2,6
Ideella föreningar (Non-profit associations)	70 184	573	83	377	103	18	59	1 213	1,3
Stiftelser (Foundations)	24 966	547	882	109	160	7	56	1 761	1,9
Statliga och kyrkliga enheter, kommuner och andra offentliga organisationer (Government owned entities)	703	2		4 369	164			4 535	5,0
Övriga (Others)	793	1	644	144	54			842	0,9
Summa (Total)	539 093	43 925	13 033	21 700	10 069	3 048	115	90 534	100,0

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.7 Diagram

Fördelning av statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för aktiebolag 2002, andel av total skatt och andel av totalt antal bolag

Division of taxes for limited companies 2002, share of total tax and share of total number

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (7.21 Tabell).

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Ett fåtal stora bolag står för en mycket stor andel av den totala bolagsskatten. I 7.7 Diagram har samtliga aktiebolag, inklusive banker och försäkringsföretag, indelats i intervall efter hur mycket de betalade i bolagsskatt för inkomståret 2002. Av diagrammet framgår att en mycket liten andel av alla bolag, 0,03 procent, betalade 100 miljoner kronor eller mer i bolagsskatt, samtidigt som den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde cirka 29 procent av den totala bolagsskatten i Sverige. Andelen bolag som betalade 100 tusen kronor eller mindre i bolagsskatt utgjorde 77 procent av totala antalet bolag. Den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde 7 procent av den totala.

De exakta sifferuppgifterna finns i tabellbilagan (7.21 Tabell).

7.4.4 Få företag står för större delen av överskottet

Av 7.8 Tabell framgår fördelningen av redovisade över- respektive underskott för samtliga aktiebolag inklusive banker, försäkringsföretag och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration för inkomståret 2002. Av alla bolag redovisar cirka 54 procent överskott, medan cirka 36 procent redovisar underskott. Resterande 10 procent redovisar ett nollresultat. De senare är till största delen bolag som bildats men ännu inte påbörjat någon verksamhet eller bolag som upphört med en tidigare bedriven verksamhet.

Det tidigare beskrivna förhållandet att ett fåtal mycket stora företag betalar en stor del av den totala bolagsskatten framgår även här.

7.8 Tabell

Redovisade över- och underskott (ackumulerat) i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor, 2002

Assessed surpluses and deficits (accumulated) for limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2002

	Antal	Andel, %	Summa taxerad inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share, %	Assessed income, MSEK	Share
Taxerat överskott (Assessed surplus)				
1 kr - 10 tkr	24 270	15,7	87	0,1
10 tkr - 100 tkr	55 868	36,2	2 548	1,6
100 tkr - 1 mnkr	59 725	38,7	19 881	12,2
1 mnkr - 5 mnkr	11 551	7,5	23 772	14,6
5 mnkr - 10 mnkr	1 459	0,9	10 072	6,2
10 mnkr - 50 mnkr	1 176	0,8	23 378	14,4
50 mnkr - 100 mnkr	156	0,1	10 838	6,7
100 mnkr - 1 mdkr	132	0,1	32 419	20,0
1 mdkr -	16	0,0	39 465	24,3
Totalt (Total)	154 353	100,0	162 460	100,0
Taxerat underskott (ackumulerat) (Assessed deficit [accumulated])				
1kr - 10 tkr	17 589	17,3	59	0,0
10 tkr - 100 tkr	33 289	32,8	1 482	0,4
100 tkr - 1 mnkr	36 328	35,8	12 275	3,1
1 mnkr - 5 mnkr	9 090	9,0	19 724	5,0
5 mnkr - 10 mnkr	1 864	1,8	13 200	3,3
10 mnkr - 50 mnkr	2 327	2,3	50 996	12,9
50 mnkr - 100 mnkr	456	0,4	32 237	8,2
100 mnkr - 1 mdkr	531	0,5	144 173	36,6
1 mdkr -	50	0,0	120 123	30,5
Totalt (Total)	101 524	100,0	394 269	100,0
Nollresultat (Zero result)				
Totalt (Total)	28 401	100,0	0	100,0

Anm: I tabellen ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration taxeringsåret 2002.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Cirka 72 procent av det totala taxerade överskottet är hänförligt till ett fåtal mycket stora företag, vilka tillsammans utgör 2 procent av antalet bolag som redovisar överskott. Fördelningen av de samlade underskotten har en liknande struktur. Som förklarats i avsnitt 7.2.2 är dock en skillnad mellan redovisade underskott och överskott att de förra i många fall är ackumulerade underskott. Ett underskott som uppstår vid taxeringen får, om det inte kan kvittas mot en vinst, rullas vidare till kommande års taxeringar för att kvittas mot eventuella framtida överskott.

7.4.5 Branschvis fördelning av över- och underskott

Aktiebolagens samlade överskott uppgick inkomståret 2002 till 162 miljarder kronor. Av 7.9 Tabell framgår den branschvisa fördelningen av det sammanlagda överskottet. Bland huvudgrupperna återfinns det största överskottet bland företag som ägnar sig åt fastighetsförvaltning och olika former av företagstjänster. Dessa 47 717 företag, eller 31 procent av alla företag med överskott, redovisar ett sammanlagt överskott på 49 miljarder kronor, eller 30 procent av det totala överskottet. Tillverkningsföretagen, som uppgår till 16 892 i antal, har ett sammanlagt överskott på 26 miljarder kronor. Bland samtliga aktiebolag med överskott

är det genomsnittliga överskottet 1,05 miljoner kronor per företag. Det högsta genomsnittliga överskottet återfinns bland företag som bedriver bankverksamhet. I genomsnitt har dessa företag ett överskott på 141 miljoner kronor. Andra branscher med relativt höga genomsnittliga överskott är företag som håller på med forskning och utveckling samt el-, gas-, värme- och vattenförsörjningsföretag, med genomsnittliga överskott på 12 respektive 11 miljoner kronor.

Aktiebolagens ackumulerade underskott uppgick inkomståret 2002 till 480 miljarder kronor. Företagen inom huvudgruppen fastighetsförvaltning och andra företagstjänster uppvisar det största samlade underskottet, 163 miljarder kronor. Det har ökat med 14 miljarder eller 10 procent från föregående år. Det näst största samlade underskottet har tillverkningsföretagen. Det sammanlagda underskottet uppgår för dessa till 102 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med hela 39 miljarder eller 62 procent från föregående år. Störst genomsnittligt underskott har tillverkare av teleprodukter, där det genomsnittliga underskottet är 791 miljoner kronor, och försäkrings- och pensionsfonds företag, med ett genomsnittligt underskott på 536 miljoner kronor.

7.9 Tabell

Redovisat resultat i aktiebolag 2002 fördelat efter SNI*, mnkr
Assessed income for limited companies 2002 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott		Taxerat underskott (ackumulerat)	
		Assessed surplus		Assessed deficit (accumulated)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>Agriculture, forestry and fishing</i>)	4 254	1 084	2 130	2 212
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (<i>Mining</i>)	285	697	154	581
15-37	Tillverkning (<i>Manufacturing</i>)	16 892	25 689	9 643	10 2458
Varav:	15-16 Livsmedels- och dryckesvarufremställning (<i>Food manufacturing</i>)	939	3 912	581	2 234
(From which:)	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror (<i>Textile and clothes manufacturing</i>)	532	408	326	552
	20 Trävarutillverkning (<i>Timber manufacturing</i>)	1 107	668	574	671
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning (<i>Manufacturing of paper and paper goods</i>)	138	1 486	94	1 175
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar (<i>Publishing</i>)	2 052	1 443	1 565	3 286
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle (<i>Coal and mineral oil</i>)	15	146	8	897
	24 Kemikalier och kemiska produkter (<i>Chemicals</i>)	362	1 528	245	5 701
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas) (<i>Plastic goods</i>)	1 135	2 193	546	3 031

27-28	Metallframställning och metallvarutillverkning (<i>Metal industry</i>)	3 794	2 893	1 573	4 131
29	Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning (<i>Machine manufacturing</i>)	2 084	3 486	1 001	5 472
31	Andra elektriska maskiner och artiklar (<i>Electric machines</i>)	305	533	159	646
32	Teleprodukter (<i>Tele products</i>)	212	138	52	41 110
33	Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur (<i>Medical instruments</i>)	541	698	454	1 923
34-35	Transportmedel (<i>Transportation</i>)	667	871	367	6 362
36-37	Möbler m m samt återvinning (<i>Furniture manufacturing</i>)	767	676	542	645
40-41	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>Electricity, gas, heating and water supply</i>)	507	5 698	302	1 626
45	Byggnadsverksamhet (<i>Construction</i>)	15 710	8 193	6 315	3 959
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>Wholesale and retail trade, repair business</i>)	34 296	30 749	21 248	33 858
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel (<i>Motor vehicle trade and service</i>)	4 478	3 054	2 182	2 537
(From which:)	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon (<i>Wholesale trade</i>)	10 723	12 783	7 159	15 377
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar (<i>Retail trade</i>)	13 244	10 640	8 386	6 813
55	Hotell- och restaurangverksamhet (<i>Hotels and restaurants</i>)	4 100	1 247	4 289	2 508
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>Transport, storage business and communication</i>)	9 563	4 711	4 502	79 182
Varav:	60 Landtransport; transport i rörsystem (<i>Land transport</i>)	7 286	1 648	2 699	48 654
(From which:)	61 Sjötransport (<i>Sea transport</i>)	163	277	186	8 460
	63 Stödtjänster till transport; resebyråverksamhet (<i>Travel agency</i>)	961	594	725	2 753
	64 Post- och telekommunikationer	193	1 539	293	9 356
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (<i>Finance and insurance</i>)	2 866	25 705	3 293	47 077
Varav:	651 Bankverksamhet (<i>Banking</i>)	113	15 951	20	2 407
(From which:)	652 Annan finansförmedling (<i>Finance agency</i>)	974	5 737	1 152	10 902
	66 Försäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförs. (<i>Insurance</i>)	6	8	16	8 583
	67 Stödtjänster till finansiell verksamhet (<i>Other financial business</i>)	1 543	3 054	1 882	9 368
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (<i>Real estate and business service, rental business</i>)	47 717	48 981	31 717	16 2681
Varav:	70 Fastighetsverksamhet (Real estate service)	8 408	14 524	5 721	42 949
(From which:)	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk (<i>Renting of vehicles and machines</i>)	1 378	887	863	2 573
	72 Databehandlingsverksamhet (<i>Data processing</i>)	5 521	2 817	4 405	22 853
	73 Forskning och utveckling (<i>Research and development</i>)	620	7 250	736	7 977
	74 Andra företagstjänster (<i>Other business service</i>)	26 071	20 524	16 375	76 870
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>Community service</i>)	80	74	64	117
80	Utbildning (<i>Education</i>)	1 686	473	1 156	1 621
85	Hälso- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>Health care, social service, veterinary activities</i>)	4 736	1 660	1 555	1 025
90-93	Andra samhälleliga och personliga tjänster (<i>Other community and personal services</i>)	4 469	1 714	3 710	11 023
95	Privata hushållstjänster (<i>Services in households</i>)	7	0	2	56
99	Verksamhet i internationella organisationer, ambassader o dyl (<i>International organizations, embassies etc</i>)	2	0	1	1
0	SNI-saknas (<i>Companies without SNI</i>)	7 633	5 784	11 454	30 131
Varav:	Större bolag** i koncern som ej självt bedriver verksamhet, t ex förvaltningsbolag	9	2 138		
(From which:)	(Large companies in concerns without business of their own, e.g. Holding company)				
Totalt (Total)		154 803	162 460	101 535	480 116

Anm: I tabellen ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer som taxeringsåret 2003 lämnat en inkomstdeklaration med ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning 1992 (SNI 92) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

**som "större bolag" räknas bolag med ett redovisat överskott om minst 100 mnkr.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.4.6 Bokföringsmässigt resultat och skattemässiga justeringar

Av 7.10 Tabell framgår aktiebolagens intäkter och kostnader för år 2002. Aktiebolagens totala rörelseintäkter, dvs. omsättning, uppgick till 4 819 miljarder kronor. Rörelsekostnaderna, som framför allt består av kostnader för varor och material, uppgick till 2 810 miljarder kronor eller 58,3 procent av omsättningen. Den därefter största kostnadsposten är personalkostnader, framför allt löner och sociala avgifter, som uppgick till 867 miljarder kronor eller 17,4 procent av omsättningen. De bokföringsmässiga avskrivningarna utgör en förhållandevis liten del av företagets kostnader. De uppgick 2002 endast till 175 miljarder kronor eller 3,6 procent av omsättningen.

Företagens finansiella intäkter och kostnader har ganska stor betydelse för företagets resultat även om de netto bara uppgår till 0,1 procent av omsättningen. Totalt uppgår de finansiella intäkterna till 429 miljarder kronor (8,9 procent av omsättningen) och de finansiella kostnaderna uppgår totalt till 425 miljarder kronor (8,8 procent av omsättningen).

Resultatet efter finansnetto är företagets resultat efter att man har tagit hänsyn till alla intäcks- och kostnadsposter men innan man gör några skattemässiga justeringar och eventuella andra bokslutsdispositioner. År 2002 uppgick aktiebolagens resultat efter finansnetto till 132 miljarder kronor, vilket motsvarar 2,7 procent av deras omsättning.

7.10 Tabell

Aktiebolagens intäkter, kostnader och rörelseresultat efter finansnetto 2002, mdkr Income and costs for limited companies 2002, BSEK

	Belopp	Procent av omsättningen
	Amount	Percentage of turnover
Rörelseintäkter (<i>Net sales</i>)	4 818,6	100,0
Rörelsekostnader (<i>Cost of sales</i>)	-2 809,5	-58,3
Övriga externa kostnader (<i>Other external expenses</i>)	-836,7	-17,4
Personalkostnader (<i>Expenses of personel</i>)	-866,9	-18,0
Avskrivningar mm (<i>Depreciation</i>)	-174,7	-3,6
Ej angivna nettointäkter* (<i>Not specified net incomes*</i>)	-3,2	-0,1
Rörelseresultat efter avskrivningar (<i>Operating income</i>)	127,6	2,6
Finansiella intäkter och kostnader (<i>Financial income and expenses</i>)	4,7	0,1
Resultat efter finansnetto (<i>Income after financial income and expenses</i>)	132,3	2,7

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag och utländska juridiska personer. På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra. I övriga tabeller över aktiebolagen ingår även försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag och sparbanker. Eftersom dessa företag ibland använder egna räkenskapsutdrag istället för Skatteverkets standardiserade utdrag (SRU) så kan de inte inkluderas i den här tabellen.

* Ett fåtal stora aktiebolag har inte fyllt i räkenskapschemat till deklarationen, utan endast angett resultatet efter finansnetto. (A few large limited companies have not specified their income and expenses.)

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Möjligheter att påverka resultatet

Aktiebolagen har vissa möjligheter att justera det resultat som ska ligga till grund för beskattningen. Dels kan resultatet justeras genom att man får skjuta upp beskattningen av vissa inkomster och dels måste vissa justeringar göras på grund av att de bokföringsmässiga reglerna kan skilja sig från de skattemässiga.

Efter skattereformen 1990/91 finns egentligen bara två rena reserveringsmöjligheter av betydelse kvar, periodiseringsfonder och överavskrivningar. Avsättning till periodi-

seringsfonder kan från och med 2002 års taxering göras med upp till 25 procent av bolagets vinst (tidigare var gränsen 20 procent) och reserveringen kan sparas i upp till sex år innan den behöver återföras. Beträffande avskrivningar medges skattemässigt en snabbare avskrivningstakt än vad som i de flesta fall är företagsekonomiskt motiverat, varigenom en reservering uppkommer.

Koncernbidrag utgör ytterligare en möjlighet för företag ingående i koncerner att påverka sitt resultat, men koncernbi-

drag utgör inte en reservering. Koncernen utgör inte skattesubjekt i Sverige utan varje enskilt bolag utgör ett självständigt skattesubjekt. För att valet av organisationsform – ett företag eller flera företag i en koncern – inte ska styras av skattereglerna finns särskilda regler som medger att inkomster förs över från ett företag till ett annat genom koncernbidrag. Syftet med reglerna om koncernbidrag är att skattebelastningen för en koncern varken bör vara större eller mindre än om verksamheten hade bedrivits i ett enda bolag.

Sett till totalbelopp var det sammanlagda nettoresultatet efter finansnetto och före de skattemässiga justeringarna som vi visat ovan 132 miljarder kronor taxeringsåret 2003. I det beloppet ingår samtliga bolag, oavsett om de har ett taxerat överskott, underskott eller nollresultat. De bolag som har ett taxerat överskott har tillsammans ett resultat efter finansnetto på 241 miljarder kronor och de som har ett taxerat underskott har ett resultat efter finansnetto på -109 miljarder kronor. Från dessa poster sker, huvudsakligen skattemässigt betingade, justeringar för att räkna fram den taxerade inkomsten. Totalbeloppen för de olika justeringsposterna taxeringsåret 2003 framgår av 7.11 Tabell. Netto medför justeringarna en minskning av resultatet med 96 miljarder kronor för bolagen med överskott och 329 miljarder kronor för bolagen med underskott.

De största justeringsposterna för bolagen med ett taxerat överskott är bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (105 miljarder kronor) och bokförda kostnader som ej är avdragsgilla (120 miljarder kronor) samt lämnade och mottagna koncernbidrag (107 respektive 98 miljarder kronor). Bokförda intäkter och kostnader som ej är skattepliktiga eller avdragsgilla avser exempelvis skattefria utdelningar från koncern- och intresseföretag. För bolagen med ett taxerat underskott utgörs den mest dominerande justeringsposten av underskottsavdrag från tidigare år (331 miljarder kronor), följd av bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (126 miljarder kronor). De skattemässiga justeringar som grundar sig på olika slags överföringar mellan företag med intressegemenskap har alltså mycket större inverkan på företagens resultat än vad reserveringsmöjligheter såsom överavskrivningar och avsättningar till periodiseringsfond har.⁷

7.5 Fysiska personer som näringsidkare

Fysiska personer kan bedriva näringsverksamhet direkt, som enskild näringsverksamhet, eller indirekt via handelsbolag. Inkomster från näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person beskattas på i princip samma sätt som övriga förvärvsinkomster. Detta innebär att kommunal och statlig inkomstskatt beräknas på inkomsten samt att allmän pensionsavgift påförs. Liksom lön från anställning påförs inkomster av näringsverksamhet socialavgifter (egenavgifter) alternativt särskild löneskatt. Den del av överskottet som kvarstår i verksamheten eller är att betrakta som avkastning på kapitalet beskattas däremot på särskilt sätt (se vidare avsnitten 7.5.3 och 7.5.4)

7.5.1 Antalet näringsidkare

Antalet fysiska personer som bedriver näringsverksamhet kan beräknas på olika sätt. I 7.4 Tabell ingår endast enskilda näringsidkare som redovisar moms i särskild skattedeclaration, dvs. näringsidkare med en omsättning överstigande en miljon kronor. Beaktar man istället hur många fysiska personer som redovisat någon typ av enskild näringsverksamhet, oavsett omfattning blir antalet cirka 570 000. Vidare så finns det cirka 110 000 fysiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet i sin egenskap av delägare i handelsbolag, vissa av dessa ingår även i gruppen som redovisar inkomst av enskild näringsverksamhet.

7.5.2 Redovisat resultat

Inkomst av näringsverksamhet delas för fysiska personer in i aktiv respektive passiv verksamhet. Till aktiv näringsverksamhet hänförs inkomst där den fysiska personen själv är verksam i viss omfattning. På inkomst av aktiv näringsverksamhet betalas egenavgifter med 31,01 procent (år 2001) och på inkomst av passiv näringsverksamhet betalas särskild löneskatt med 24,26 procent (år 2001). Näringsidkare som fyllt 65 år betalar särskild löneskatt istället för egenavgifter oavsett typ av verksamhet.

Som framgår av 7.12 Tabell redovisar 57 procent av de enskilda näringsidkarna överskott av sin verksamhet, medan 43 procent redovisar underskott. Bland fysiska personer som är delägare i handelsbolag är det en något högre andel som redovisar överskott, 62 procent, och följaktligen en något mindre andel som redovisar underskott, 38 procent.

⁷ På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen något osäkra.

7.11 Tabell

Justeringsposter mellan rörelseresultat efter finansnetto och taxerad inkomst 2002, mnkr Adjustment items and taxable income 2002, MSEK

	Taxerat överskott		Taxerat underskott	
	Assessed surplus		Assessed deficit	
	Belopp	Andel av resultat efter finansnetto %	Belopp	Andel av resultat efter finansnetto %
	Amount	Share %	Amount	Share %
Resultat efter finansnetto (Net of financial income and expenses)	241 498	100,0	-109 136	301,6
Resultatminskning (Profit reduction/loss increase)				
Överavskrivningar (Excess depreciation)	17 183	7,1	12 661	-35,0
Avsättning periodiseringsfond (Transfer to tax allocation reserve)	37 349	15,5	66	0,2
Lämnat koncernbidrag (Group contribution)	106 705	44,2	91 681	253,3
Bokförda ej skattepliktiga intäkter (Accounted non taxable revenues)	105 037	43,5	125 940	348,0
Uppskov med vinst på aktier mm (Deferment of stock profit etc)	35 595	14,7	3 556	9,8
Underskottsavdrag från tidigare år (Deficit from previous years)	6 925	2,9	330 652	913,6
Övriga justeringsposter, netto (Other adjustments, net)	70 393	29,1	-	-
Summa resultatminskning (Total reduction)	379 187	157,0	564 556	2 931,5
Resultatökning (Profit increase/loss reduction)				
Upplösning överavskrivningar (Dissolved excess depreciation)	12 847	5,3	7 064	19,5
Återföring periodiseringsfond (Reversal of tax allocation reserve)	22 371	9,3	9 011	24,9
Mottaget koncernbidrag (Group contribution)	98 202	40,7	87 685	242,3
Bokförda ej avdragsgilla kostnader (Accounted non-deductible expenses)	119 943	49,7	114 788	317,2
Återfört uppskov med vinst på aktier mm (Reversed deferment of stock profit)	29 721	12,3	994	2,7
Övriga justeringsposter, netto (Other adjustments, net)	-	-	16 197	44,8
Summa resultatökning (Total increase)	283 084	117,2	235 739	651,4
Totala skattemässiga justeringar (Total fiscal adjustments)	-96 103	-39,8	-328 817	-908,6
Taxerad inkomst (Income tax assessment)	145 395	60,2	-437 953	1 210,1
Summa bolagsskatt (Total corporate income tax)	4 3861	18,2	-	-

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag och utländska juridiska personer. På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra. I övriga tabeller över aktiebolagen ingår även försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag och sparbanker. Eftersom dessa företag ibland använder egna räkenskapsutdrag istället för Skatteverkets standardiserade utdrag (SRU) så kan de inte inkluderas i den här tabellen.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.12 Tabell

Enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag (fysiska personer) indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat, antal och andel, 2002 Individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficit), total number and percent, 2002

	Enskilda näringsidkare		Delägare i handelsbolag	
	Individuals		Partner in unlimited partnership	
	Antal	Andel	Antal	Andel
	Number	Share	Number	Share
Överskott (Surplus)	321 327	57	70 651	62
varav aktiv (active)	249 565	44	60 605	53
varav passiv (passive)	71 762	13	10 046	9
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])	246 778	43	42 777	38
varav aktiv (active)	117 044	21	26 221	23
varav passiv (passive)	129 734	23	16 556	15
Summa (Total)	568 105	100	113 428	100

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.13 Tabell

Totalsummor redovisade belopp för enskild näringsidkare och delägare i handelsbolag indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat 2002, mnkr
Total assessed income for individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficits), 2002, MSEK

	Enskilda näringsidkare Individuals		Delägare i handelsbolag Partner in unlimited partnership	
	Inkomst Income	Andel Share	Inkomst Income	Andel Share
Överskott (Surplus)	27 688	59	6 200	67
varav aktiv (active)	25 458	54	5 900	63
varav passiv (passive)	2 230	5	300	3
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])	19 582	41	3 100	33
varav aktiv (active)	11 878	25	2 031	22
varav passiv (passive)	7 704	16	1 069	11
Summa, absolutbelopp (Total, absolute value)	47 270	100	9 300	100

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Av 7.13 Tabell framgår att fördelningen av de totala inkomsterna (beräknade som absolutbelopp) på över- och underskott har ungefär samma fördelning som antalet näringsidkare. En större andel av överskotten är däremot redovisade som aktiv näringsverksamhet.

I 7.14 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva näringsidkare efter olika intervall. Av tabellen framgår att 42 procent av de aktiva näringsidkarna med överskott redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. Deras sammanlagda överskott motsvarar 7 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 86 respektive 27 procent. Sexton procent av de aktiva näringsidkarna med överskott redovisar ett överskott som överstiger 200 000 kr. Det sammanlagda överskottet

för dem motsvarar 46 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 2 respektive 39 procent. Även underskotten har en liknande fördelning. Både vad gäller aktiva och passiva näringsidkare har en majoritet ett underskott mindre än 50 000 kronor, medan den totala andelen av underskotten för dessa endast utgör en mindre del.

I 7.15 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva delägare i handelsbolag efter olika intervall. Fördelningen skiljer sig inte nämnvärt från motsvarande fördelning för enskilda näringsidkare. En mycket stor andel av både aktiva och passiva delägare med överskott, 46 respektive 86 procent, redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. De som redovisar ett överskott om minst 200 000 kronor utgör bland de aktiva delägarna 16 procent, och bland de passiva 2 procent.

I 7.16 Tabell har det totala överskottet för enskilda näringsidkare som aktivt bedriver näringsverksamhet fördelats efter bransch. Den största gruppen är näringsidkare som bedriver antingen jordbruks-, skogsbruks- eller fiskeriverksamhet. Dessa är 45 465 till antalet och har ett sammanlagt överskott om 3,9 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 86 000 kr. En annan stor grupp är näringsidkare med en verksamhet som erbjuder olika slags tjänster gentemot andra företag, "andra företagstjänster". Det sammanlagda överskottet för dessa 24 210 näringsidkare uppgår till 2,9 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 120 000 kr.

I likhet med fördelningen av överskottet återfinns det största samlade underskottet i gruppen näringsidkare med verksamhet inom jordbruk, skogsbruk eller fiskenäringen. Dessa är 40 359 till antalet. En annan stor grupp med underskott är näringsidkare inom handeln, 10 054 st.

7.14 Tabell

Redovisad inkomst av enskild näringsverksamhet 2002 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr

Assessed income for individuals with business 2002 in intervals, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiv näringsverksamhet				Passiv näringsverksamhet				Summa aktiv och passiv näringsverksamhet			
	Persons actively involved in the business				Persons not actively involved in the business				Total persons actively involved and persons not active involved in the business			
	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share
Överskott (Surplus)												
0,001-10	45 194	18	147	1	40 774	57	110	5	85 968	27	257	1
10-50	59 998	24	1 651	6	21 144	29	500	22	81 142	25	2 151	8
50-100	44 806	18	3 289	13	5 275	7	367	16	50 081	16	3 656	13
100-150	34 355	14	4 231	17	1 882	3	229	10	36 237	11	4 460	16
150-200	25 877	10	4 489	18	953	1	164	7	26 830	8	4 653	17
200-250	15 788	6	3 519	14	483	1	108	5	16 271	5	3 627	13
250-300	11 940	5	3 290	13	316	0	86	4	12 256	4	3 376	12
300-	11 607	5	4 840	19	935	1	666	30	12 542	4	5 506	20
Totalt (Total)	249 565	100	25 456	100	71 762	100	2 230	100	321 327	100	27 686	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])												
0,001-10	28 973	25	115	1	48 569	37	183	2	77 542	31	298	2
10-50	38 706	33	1 015	9	46 021	35	1 153	15	84 727	34	2 168	11
50-100	18 972	16	1 363	11	17 132	13	1 216	16	36 104	15	2 579	13
100-150	10 011	9	1 231	10	7 310	6	892	12	17 321	7	2 123	11
150-200	5 853	5	1 014	9	3 718	3	642	8	9 571	4	1 656	8
200-250	3 795	3	849	7	2 119	2	472	6	5 914	2	1 321	7
250-300	2 482	2	678	6	1 300	1	355	5	3 782	2	1 033	5
300-	8 252	7	5 614	47	3 565	3	2 790	36	11 817	5	8 404	43
Totalt (Total)	117 044	100	11 879	100	129 734	100	7 703	100	246 778	100	19 582	100

Källa: Skatteverket, skattedatabasen GIN-skatt

En stor grupp, 49 703 st som redovisar överskott och 36 168 st som redovisar underskott, har inte tilldelats någon branschkod. Det kan finnas många orsaker till att sådan saknas. Normalt åsätts branschcoden i samband med F-skatte- eller momsregistrering. En grupp näringsidkare som inte alltid har F-skatt eller är registrerade till moms, men ändå kan redovisa skattepliktig intäkt

eller moms, är sådana med ojämna inkomster. Exempelvis kan mindre skogsägare ett enskilt år, när avverkning skett, redovisa ett stort överskott, medan föregående år inte medfört några intäkter alls. Dessa är inte alltid F-skatte- eller momsregistrerade utan redovisar intäkter och moms när betalningarna flyter in.

7.15 Tabell

Handelsbolagsdelägars redovisade inkomst av näringsverksamhet 2002 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr
Assessed income for partners in unlimited partnerships 2002, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiva delägare Partners in unlimited partnerships active in the business				Passiva delägare Partners in unlimited partnerships not active in the business				Summa aktiva och passiva delägare Partners active involved and partners not active involved in the business			
	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share
Överskott (Surplus)												
0,001-10	13 632	22	43	1	5 870	58	15	5	19 502	28	58	1
10-50	14 526	24	392	7	2 829	28	67	22	17 355	25	459	7
50-100	10 006	17	735	12	708	7	50	17	10 714	15	785	13
100-150	7 626	13	944	16	246	2	30	10	7 872	11	974	16
150-200	5 458	9	948	16	148	1	26	9	5 606	8	974	16
200-250	3 690	6	825	14	85	1	19	6	3 775	5	844	14
250-300	2 807	5	773	13	51	1	14	5	2 858	4	787	13
300-	2 860	5	1 240	21	109	1	79	26	2 969	4	1 319	21
Totalt (Total)	60 605	100	5 900	100	10 046	100	300	100	70 651	100	6 200	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])												
0,001-10	9 301	35	34	2	7 000	42	25	2	16 301	38	59	2
10-50	8 676	33	219	11	5 789	35	143	13	14 465	34	362	12
50-100	3 284	13	234	12	1 755	11	124	12	5 039	12	358	12
100-150	1 607	6	196	10	697	4	85	8	2 304	5	281	9
150-200	946	4	165	8	405	2	70	7	1 351	3	235	8
200-250	592	2	133	7	178	1	40	4	770	2	173	6
250-300	426	2	116	6	131	1	36	3	557	1	152	5
300-	1 389	5	935	46	601	4	547	51	1 990	5	1 482	48
Totalt (Total)	26 221	100	2 032	100	16 556	100	1 070	100	42 777	100	3 102	100

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.5.3 Expansion med lågbeskattade medel

I inledningen till detta avsnitt förklarades att näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person och handelsbolagsdelägars del av bolagets vinst beskattas på samma sätt som andra förvärvsinkomster. Detta innebär att företagsinkomsterna för fysiska personer, till skillnad mot för aktiebolag och andra juridiska personer, beskattas progressivt, med en högsta marginalskatt på cirka 65 procent. Det betyder i sin tur att den del av företagsinkomsten som inte konsumeras, utan istället får kvarstå i verksamheten, beskattas högre hos fysiska än hos juridiska personer. Från och med 1994 infördes de s.k. expansionsmedlen för att komma till rätta med denna neutralitetsbrist.

Expansionsmedlen ska motsvara den del av företagsinkomsten som får stanna i företaget och verka där. På denna del motsvarar skattenivån företagssektorn i övrigt, dvs. en skattesats på 28 procent. Detta går till på så sätt att avsättningen till expan-

sionsmedel är avdragsgill mot inkomsten av näringsverksamhet. Istället beskattas expansionsmedlen med en särskild skatt, statlig expansionsmedelsskatt, som uppgår till 28 procent.

En återföring av expansionsmedel innebär att hela eller en del av tidigare avsatt belopp återförs till beskattning som inkomst näringsverksamhet, och motsvarande expansionsmedelsskatt återfås. Expansionsmedlen kan även återföras under en förlustsituation. Då utgår ingen statlig eller kommunal inkomstskatt på det återförda beloppet. Samtidigt ger återföringen ett likviditetstillskott i förlustsituationen, eftersom expansionsmedelsskatten ändå återbetalas.

Under de nio år som möjligheterna till avsättning till expansionsmedel har funnits har 22,6 miljarder kronor satts av till expansionsmedel, av dessa har 10,2 miljarder återförts, vilket betyder att den ackumulerade nettoavsättningen uppgår till 12,4 miljarder kronor (7.17 Tabell).

7.16 Tabell

Redovisat resultat av aktiv näringsverksamhet för fysiska personer 2002 efter SNI*, mnkr Assessed income for individuals actively involved in business 2002 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott		Taxerat underskott (ackumulerat)	
		Assessed surplus		Assessed deficit (accumulated)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>Agriculture, forestry and fishing</i>)	45 465	3 923	40 359	5 188
10-14	Grubrytning och utvinning av mineraler (<i>Mining</i>)	84	11	20	3
15-37	Tillverkning (<i>Manufacturing</i>)	11 866	1 254	4 315	352
Varav:	15-16 Livsmedels- och dryckesvarufremställning (<i>Food manufacturing</i>)	512	55	164	20
(From which:)	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror (<i>Textile and clothes manufacturing</i>)	1 221	76	642	49
	20 Trävarutillverkning (<i>Timber manufacturing</i>)	1 627	178	470	41
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning (<i>Manufacturing of paper and paper goods</i>)	22	2	11	1
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar (<i>Publishing</i>)	1 027	97	493	38
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle (<i>Coal and mineral oil</i>)	1	-	92	2
	24 Kemikalier och kemiska produkter (<i>Chemicals</i>)	55	6	42	5
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas) (<i>Plastic goods</i>)	619	56	278	19
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning (<i>Metal industry</i>)	2 284	315	483	40
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning (<i>Machine manufacturing</i>)	891	134	227	16
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar (<i>Electric machines</i>)	93	11	37	3
	32 Teleprodukter (<i>Tele products</i>)	13	2	3	1
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur (<i>Medical instruments</i>)	244	32	57	3
	34-35 Transportmedel (<i>Transportation</i>)	418	46	120	11
	36-37 Möbler m m samt återvinning (<i>Furniture manufacturing</i>)	1 001	83	493	34
40-42	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>Electricity, gas, heating and water supply</i>)	35	4	31	18
45	Byggnadsverksamhet (<i>Construction</i>)	21 943	3 196	2 759	242
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>Wholesale and retail trade, repair business</i>)	23 946	2 376	10 054	1 044
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel (<i>Motor vehicle trade and service</i>)	4 847	529	1 507	175
(From which:)	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon (<i>Wholesale trade</i>)	4 175	467	1 883	174
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar (<i>Retail trade</i>)	13 167	1 182	6 047	630
55	Hotell- och restaurangverksamhet (<i>Hotels and restaurants</i>)	5 976	579	1 479	200
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>Transport, storage business and communication</i>)	12 869	2 230	1 239	141
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (<i>Finance and insurance</i>)	204	26	53	11
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (<i>Real estate and business service, rental business</i>)	41 085	4 863	11 419	1 160
Varav:	70 Fastighetsverksamhet (<i>Real estate service</i>)	2 530	330	1 528	567
(From which:)	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk (<i>Renting of vehicles and machines</i>)	598	58	259	27
	72 Databehandlingsverksamhet (<i>Data processing</i>)	5 090	598	1 724	69
	73 Forskning och utveckling (<i>Research and development</i>)	240	22	146	19
	74 Andra företagstjänster (<i>Other business service</i>)	24 210	2 908	5 561	351
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>Community service</i>)	120	11	26	2
80	Utbildning (<i>Education</i>)	2 777	265	836	38
85	Hälso- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>Health care, social service, veterinary activities</i>)	8 487	1 193	1 535	86
90-93	Andra samhälleliga och personliga tjänster (<i>Other community and personal services</i>)	24 945	2 142	6 740	513
95	Privata hushållstjänster (<i>Services in households</i>)	59	6	10	0
0	SNI-saknas (<i>Companies without SNI</i>)	49 703	3 380	36 168	2 878
Totalt (Total)		249 564	25 459	117 043	11 876

Anm: I tabellen ingår samtliga enskilda näringsidkare som redovisat ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning 1992 (SNI 92) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

Källa: Skatteverket, skattedatabasen GIN-skatt

7.17 Tabell

Expansionsmedel, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994, 1998-2002
Funds retained for expansion, number of individuals and total amount MSEK, 1994, 1998-2002

	1994	1998	1999	2000	2001	2002
Avsättning (Funds retained for expansion)						
Antal (Number)	52 930	37 311	34 270	34 561	27 950	27 685
Belopp (Amounts)	3 507	2 333	2 561	2 513	2 009	1 885
Återföring (Reverse allocation)						
Antal (Number)	0	27 056	28 325	27 213	28 532	29 337
Belopp (Amounts)	0	1 445	1 448	1 486	1 612	1 563
Årsnetto (Year net)	3 507	888	1 113	1 027	397	321
Ackumulerat (Accumulated)	3 507	9 561	10 674	11 701	12 098	12 420

Källa: 1994 V-stat, 1998-2002 statistikdatabasen GIN-skatt

7.5.4 Räntefördelning – positiv eller negativ

Genom 1990/91 års skattereform uppkom en skillnad i skattebelastningen mellan inkomst av kapital, där skattesatsen är 30 procent, och inkomst av näringsverksamhet där skatten, som tidigare nämnts, är progressiv och kan vara väsentligt högre. Dessutom påförs egenavgifter eller särskild löneskatt på näringsinkomster. För enskilda näringsidkare beskattas avkastningen på i näringsverksamheten satsat kapital som arbetsinkomst.

För att i någon mån jämställa enskilda näringsidkare med ägare till enmansaktiebolag infördes, i sin nuvarande form,

från och med 1995 års taxering regler om positiv respektive negativ räntefördelning. Positiv räntefördelning ger näringsidkaren en möjlighet att få en del av inkomsten av näringsverksamhet motsvarande avkastning på i näringsverksamheten satsat kapital beskattad i inkomstslaget kapital. Positiv räntefördelning är frivillig.

Negativ räntefördelning är avsedd att förhindra att näringsidkaren drar av sina privata utgiftsräntor i näringsverksamheten och på så sätt får en större skatteeffekt av dem. Negativ räntefördelning är obligatorisk.

Utvecklingen av räntefördelningen sedan den infördes framgår av 7.18 Tabell.

7.18 Tabell

Räntefördelning, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994, 1998-2002
Adjustment for interest distribution between capital income and business income, number of individuals and total amount MSEK, 1994, 1998-2002

	1994	1998	1999	2000	2001	2002
Positiv räntefördelning (Positive interest distribution)						
Antal näringsidkare (Number of individuals)	104 006	138 122	134 770	134 668	131 586	134 140
Belopp (Amounts)	2 241	4 802	4 748	5 232	5 261	5 614
Negativ räntefördelning (Negative interest distribution)						
Antal näringsidkare (Number of individuals)	7 665	41 157	47 256	51 393	51 451	48 903
Belopp i (Amounts)	127	587	536	726	731	739

Källa: 1994 V-stat, 1998-2002 statistikdatabasen GIN-skatt

7.5.5 Reserveringsmöjligheter

Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet har i princip samma möjligheter till skattemässiga reserveringar som juridiska personer, dvs. avsättning till periodiseringsfond och överavskrivningar (avsnitt 7.4.6). Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller är delägare i handelsbolag

får dock sätta av 30 procent av vinsten till periodiseringsfond, mot juridiska personer som får sätta av 25 procent. Innan 2002 års taxering (inkomståret 2001) låg detta avdragstak på 25 procent för fysiska personer och på 20 procent för juridiska personer.

7.19 Tabell

Nystartade företag 1993, 1998-2002

Newly started enterprises 1993, 1998-2002

Bransch Corporate sector	1993	1998	1999	2000	2001	2002
Industrinäringar (Industrial production)	3 911	5 521	6 135	6 292	5 822	5 924
Tillverkning o dyl (<i>Manufacturing etc</i>)	1 790	2 718	2 844	2 767	2 478	2 507
Byggnadsverksamhet (<i>Construction</i>)	2 121	2 803	3 291	3 525	3 344	3 417
Tjänstenäringar (Service trades)	18 477	28 516	29 682	32 453	29 696	31 507
Varuhandel, reparationer samt hotell och restaurang (<i>Trade, repairs, hotels and restaurants</i>)	7 192	8 610	7 844	7 510	6 901	7 288
Transport och kommunikation (<i>Transports and communication</i>)	1 291	1 338	1 405	1 601	1 489	1 403
Finansiell verksamhet och företagstjänster (<i>Finance and business service</i>)	7 250	11 949	13 471	15 635	13 766	14 704
Utbildning, hälso- och sjukvård samt andra samhälls- och personliga tjänster (<i>Education, health care, social and personal services</i>)	2 744	6 619	6 962	7 707	7 540	8 112
Samtliga näringsgrenar (All sectors)	22 388	34 037	35 817	38 745	35 518	37 431

Källa: 1994-98 Statistiska centralbyrån, 1999-2002 Institutet för tillväxtpolitiska studier

Tiden inom vilken återföring av periodiseringsfond ska ske har från och med 2000 års taxering förlängs från fem till sex år för alla företagsformer.

7.6 Nyföretagandet i Sverige

Enligt en undersökning genomförd av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har antalet genuint nya företag, dvs. verksamhet som är helt nystartad eller verksamhet som återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år, ökat. Under år 2002 startades 37 430 nya företag i Sverige, vilket är en ökning med 1 910 företag, eller 5 procent jämfört med år 2001. Antalet nystartade företag når dock ändå inte upp till rekordnivån år 2000.

Av de nya företagen startades 5 920 företag inom industrisektorn och 31 507 inom tjänstesektorn, vilket innebär att ökningen var störst inom tjänstesektorn, 6 procent jämfört med 2 procent inom industrisektorn. Störst var ökningen inom utbildning, hälso- och sjukvård och inom finansiell verksamhet och företagstjänster, där antalet nystartade företag ökade med 8 procent respektive 7 procent. Den enda bransch där antalet nystartade företag minskade var transport och kommunikation, där minskningen var 6 procent jämfört med år 2001.

De nya företagen beräknas av ITPS sysselsätta 63 051 personer, varav ca 29 944 arbetar heltid. Antalet sysselsatta i nystar-

tade företag har därigenom ökat med 3 procent jämfört med år 2001, och de heltidssysselsatta har ökat med 6 procent.

Enligt ITPS beräkningar för år 2001 är majoriteten av de nystartade företagen små. 58 procent av dem har en omsättning under 300 000 kr under det första verksamhetsåret. 12 procent av företagen har mer än en miljon i omsättning.

Av de nya företagen startades 20 procent av företagen som aktiebolag, 8 procent som handels- eller kommanditbolag och 72 procent som enskild näringsverksamhet.⁸

7.6.1 Överlevnadsgraden bland de nystartade företagen har minskat

Under 1990-talet har SCB, NUTEK eller ITPS undersökt hur många av de nystartade företagen som fortfarande är verksamma efter tre år. Av de företag som startade 1991 och 1992 var 61 respektive 64 procent fortfarande verksamma efter tre år. Den andelen har sedan minskat. Av de företag som startade 1998 var endast 55 procent verksamma år 2001. Totalt omsatte de överlevande företagen drygt 31,5 miljarder kronor år 2001, vilket motsvarar knappt 1,7 miljoner kronor per företag. Andelen företag med en omsättning över en miljon ökade från 14 procent 1998 till 27 procent år 2001. Samtidigt ökade antalet sysselsatta i de fortfarande verksamma företagen med omkring 40 procent och antalet heltidssysselsatta ökade med 54 procent.⁹

⁸ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Nyföretagandet i Sverige 2001 och 2002, S2003:010

⁹ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Uppföljning av 1998 års nystartade företag – tre år efter start, S2003:005

Tabellbilaga:

7.20 Tabell

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993, 1998-2002
Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993, 1998-2002

Företagsform Legal form	1993	1998	1999	2000	2001	2002
Enskild firma (<i>Individuals</i>)	164 911	458 046	445 729	451 296	459 869	469 568
Aktiebolag (<i>Limited companies</i>)	202 440	218 529	218 346	228 292	234 367	237 859
Handelsbolag (<i>Unlimited partnership</i>)	76 573	76 306	75 724	76 313	75 298	74 522
Ekonomiska föreningar (<i>Economic associations</i>)	14 553	16 267	16 691	17 319	17 812	18 326
Totalt (Total)	458 477	769 148	756 490	773 220	787 346	800 275

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet enskilda firmor mellan 1993 och 1997 beror på att skattskyldiga före 1997 endast momsregistrerades om särskild momsdeklaration lämnades. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

Källa: Statistiska centralbyrån, Centrala företags- och arbetsställeregistret

7.21 Tabell

Statlig inkomstskatt för aktiebolag i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor, 2002

Central government tax paid by limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2002

Statlig inkomstskatt	Antal	Andel %	Total skatt mnkr	Andel %
Central government tax	Number	Share %	Tax, total sum MSEK	Share %
- 100 tkr	116 445	76,92	2 910	6,94
100 tkr - 1mnkr	30 813	20,35	8 562	20,42
1 mnkr - 10 mnkr	3 738	2,47	9 458	22,56
10 mnkr - 100 mnkr	356	0,24	8 965	21,38
100 mnkr -	42	0,03	12 027	28,69
Totalt (Total)	151 394	100,00	41 922	100,00

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanks och utländska juridiska personer.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

